

ЗМІНА ФОРМИ ВЛАСНОСТІ АЕРОПОРТУ ЯК ЗАСІБ ДЕМОНОПОЛІЗАЦІЇ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

У статті визначаються основні напрямки зміни форми власності аеропортів.

Ключові слова: форма власності, авіація аеропорти, джерела фінансування, інвестиції.

Ключевые слова: форма собственности, авиация, аэропорты, источники финансирования, инвестиции.

Key words: form of property, aviation, airports, means of financing, investments.

Постановка проблеми. Обов'язковим заходом демонополізації на повітряному транспорті є виділення аеропортів із складу авіапідприємств у самостійні юридичні особи. Аеропорт як єдиний технологічний комплекс має забезпечувати управління повітряним рухом в зоні аеропорту, зліт-посадку літаків, їх наземне обслуговування, обслуговування пасажирів, багажу, пошти та вантажів, а також надання всіх інших авіаційних та неавіаційних послуг авіакомпаніям, клієнтам, іншим юридичним та фізичним особам. На взаємовигідних умовах право на виконання зазначених послуг може передаватися у концесію окремим юридичним та фізичним особам за умови погодження цих питань з органом управління у встановленому порядку.

Аеропорт користується землею у межах, визначених державним актом землекористування, і несе відповідальність згідно із законодавством України за використання земель, закріплених за ним, їх впорядкування, екологічну безпеку та утримання в належному стані.

Діючи аеропортові комплекси не повною мірою відповідають вимогам організації міжнародних авіаперевезень, обслуговування пасажирів тощо. Тому передбачається модернізація аеропортів, їх реконструкція і розбудова відповідно до міжнародних норм і правил.

Аналіз останніх джерел та публікацій. Серед вітчизняних вчених найбільше уваги вивченню даних проблем надавали: Афанасьєва В.Г., Гудз К.І., Дахно І.І., Лебедєва Г.П., Кулаєв Ю.Ф., Кредісова А.І., Скрипниченко С. Ю., Ященко Л.А.

Формулювання мети статті. Метою статті є визначення можливих шляхів зміни форми власності аеропорту.

Виклад основного матеріалу. Залучення іноземних інвесторів здійснюється відповідно до закону України “Про режим іноземного інвестування” від 16 липня 1999р. № 997-XIV. Цей закон визначає особливості режиму іноземного інвестування на території України, виходячи з цілей, принципів і положень законодавства України.

При цьому, підприємства, установи та організації, які стали учасниками комунального товариства, не ліквідуються як юридичні особи.

Іноземні громадяни, особи без громадянства, іноземні юридичні особи, а також міжнародні організації можуть бути засновниками та учасниками господарських товариств нарівні з громадянами та юридичними особами України, крім випадків, встановленими законодавчими актами України.

Іноземні інвестиції можуть здійснюватися у формі часткової участі у підприємствах, що створюються спільно з українськими юридичними і фізичними особами, або придбання частки діючих підприємств, що чудово реалізується для КП МА “Київ (Жуляни)”, оскільки іноземні інвестиції можуть вкладатися в будь-які об’єкти, інвестування в які не заборонено законами України.

Іноземні інвестиції, включаючи внески до статутного фонду підприємств, оцінюються в іноземній конвертованій валюті та у валюті України за домовленістю сторін на основі цін міжнародних ринків або ринку України, а перерахування інвестиційних сум в іноземній валюті у валюту країни здійснюється за офіційним курсом валюти України, визначеним Національним банком України.

Відносини пов’язані з іноземними інвестиціями в Україні, регулюються цим Законом, іншими законодавчими актами та міжнародними договорами України. Якщо міжнародним договором України встановлені інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про іноземні інвестиції, застосовуються правила міжнародного договору.

Для іноземних інвесторів на території України встановлюється національний режим інвестиційної та іншої господарської діяльності за винятками, передбаченими законодавством України та міжнародними договорами України.

Законами України можуть визначатися території, на яких діяльність іноземних інвесторів та підприємств з іноземними інвестиціями обмежується або забороняється, виходячи з вимог забезпечення національної безпеки.

Якщо у подальшому спеціальним законодавством України про іноземні інвестиції будуть змінюватись гарантії захисту іноземних інвестицій, за винятком випадків здійснення рятувних заходів у разі стихійного лиха, аварій, епідемій і т.п. Зазначена реквізиція може бути проведена на підставі рішень органів, уповноважених на це Кабінету Міністрів України.

Іноземні інвестори мають право на відшкодування збитків, включаючи упущену вигоду і моральну шкоду, завданих їм внаслідок дій, бездіяльності або неналежного виконання державними органами України чи їх посадовими особами передбачених законодавством обов’язків щодо іноземного інвестора або підприємства з іноземними інвестиціями, відповідно до законодавства України.

Усі понесені витрати та збитки іноземних інвесторів, завдані їм внаслідок дій, повинні бути відшкодовані на основі поточних ринкових цін та/або обґрунтованої оцінки, підтверджених аудитором чи аудиторською фірмою. Сама ж компенсація визначається на момент припинення права власності.

Сума компенсації повинна виплачуватись у валюті, в якій були здійсненні інвестиції, чи в будь-якій іншій прийнятній для іноземного інвестора валюті відповідно до законодавства України. З моменту виникнення права на компенсацію і до моменту її виплати на суму компенсації нараховуються відсотки згідно з середньою ставкою відсотку лондонського банку на ринку євровалют (ЛІБОР).

У разі припинення інвестиційної діяльності іноземний інвестор має право на повернення не пізніше 6 місяців із дня припинення цієї діяльності своїх інвестицій у натуральній формі або у валюті інвестування в сумі фактичного внеску (з урахуванням можливого зменшення статутного фонду) без сплати мита, а також доходів з цих інвестицій у грошовій чи товарній формі за реальною ринковою вартістю на момент припинення інвестиційної діяльності, якщо інша не встановлено законодавством або міжнародними договорами України.

Порядок переказів за кордон прибутків, доходів та інших коштів, одержаних внаслідок здійснення іноземних інвестицій, визначається Національним банком України.

Державна реєстрація іноземних інвестицій здійснюється міською держадміністрацією, порядок здійснення якої визначається Кабінетом Міністрів України.

На території України підприємства з іноземними інвестиціями створюються і діють у формах, передбачених законодавством України. Установчі документи підприємств з іноземними інвестиціями повинні містити відомості, передбачені законодавством України для відповідних організаційно-правових форм підприємств, а також відомості про державну належність їх засновників (учасників).

Підприємство з іноземними інвестиціями самостійно визначає умови реалізації продукції (робіт, послуг), включаючи ціну на них, якщо інше не передбачено законодавством України.

Продукція підприємств з іноземними інвестиціями не підлягає ліцензуванню і квотуванню за умови її сертифікації як продукції власного виробництва у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Підприємства з іноземними інвестиціями сплачують податки відповідно до законодавства України.

Надання іноземним інвесторам права на проведення господарської діяльності, пов'язаної з використанням об'єктів, що перебувають у державній або комунальній власності і передаються у концесію, відбувається на підставі відповідного законодавства України шляхом укладення концесійного договору.

Іноземні інвестори мають право укладати договори (контракти) про спільну інвестиційну діяльність (спільне виробництво тощо), не пов'язано із створенням юридичної особи, відповідно до законодавства України.

Господарська діяльність на підставі зазначених договорів (контрактів) регулюється законодавством України.

Сторони за договорами (контрактами) повинні вести окремий бухгалтерський облік та складати звітність про операції, пов'язані з виконанням умов договорів (контрактів), та відкрити окремі рахунки в установах банків України для проведення розрахунків за цими договорами (контрактами).

Договори (контракти) повинні бути зареєстровані у терміни та в порядку, що встановлюється Кабінетом України.

Спори між іноземними інвесторами і державою з питань державного регулювання іноземних інвестицій та діяльності підприємств з іноземними інвестиціями підлягають розгляду в судах України, якщо інше не визначено міжнародними договорами України.

Невирішена раніше частина загальної проблеми. Доцільним буде перетворення регіональних аеропортів у вузлові (так звані “хаби”), що забезпечуватимуть міжнародні транзитні та транспортні авіаперевезення.

Аеропорти місцевого значення, розташовані у промислових центрах і курортних зонах тощо, тісно взаємодіють з головним та регіональними аеропортами. Джерелами фінансування розвитку аеропортів можуть бути бюджетні кошти, кошти іноземних інвесторів, спільних підприємств тощо.

Найближчим часом визначатимуться кордони перспективної розбудови аеропортів з метою бронювання необхідних територій навколо них, вилучення їх з реєстру земель, що підлягають паюванню.

Для забезпечення ефективної діяльності аеропортів у ринкових умовах, підтримання необхідного балансу, інтересів держави, регіону, міста, окремих юридичних та фізичних осіб у сфері аеропортових послуг необхідно провести акціонування українських аеропортів.

Вихід України на міжнародний рівень має супроводжуватися створенням київського авіаційного вузла. При цьому головну роль в ньому займатиме аеропорт “Бориспіль”.

Висновки. Через нестачу коштів у міському бюджеті багато авіаційних підприємств не мають змоги розвиватися повною мірою. Тому доцільно об'єднати в них дві форми власності: комунальне підприємство та підприємство з іноземними інвестиціями. Саме залучення іноземних інвесторів дасть змогу реконструювати вже існуючі аеропортові комплекси та збудувати новий аеровокзальний комплекс для виконання міжнародних та внутрішніх перевезень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козлюк І.О. Моделювання процесів функціонування авіаційного транспорту з метою прогнозування показників його діяльності [Текст]: Автореф.дис. д-ра тех.наук:05.13.06/НАУ.- К.,2007.-34с.
2. Кулаев Ю.Ф. Экономика гражданской авиации Украины. [Текст] – К.:Феникс, 2004.- 666 с.
3. Костромина Е.В. Экономика авиакомпании в условиях рынка. [Текст]- М.:НОУ ВКШ “Авиабизнес”, 1998-209с
4. Відомості Міністерства транспорту та зв'язку України. [Тнкст] -2008.№4.- 62с.